

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ  
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ  
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14  
ΑΘΗΝΑΙ (136)



ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ  
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΑΙ 1968  
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

12-16/2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοινότητα) .. Διηγάτανος  
(παλαιότερον ὄνομα : Τερνίτσα Επαρχίας Τριχωνίδος  
Νομοῦ ..... Αἰτωλίας .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. Γεωργίου  
... Γεωργίου .. ἐπάγγελμα ... Διδάσκαλος  
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Διηγάτανος Αἰτωλίας.  
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... 3.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :  
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... Γιαννίου τοῦ Νικολάου

.....  
ἡλικία... 85... γραμματικαὶ γνώσεις.....

..... τόπος καταγωγῆς .. Διηγάτανος

..... Τριχωνίδος Αἰτωλίας .....

β) Χαρακτηριστικὰ ἡγεμονικὰ εἰδησέων

Τοῦτο καταρτίζει Διηγάτανος Αἰτωλίας.

#### Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ  
βοσκήν ποιμνίων ; .....

Ἐπὶ τῇ περιοχῇ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-  
ματα ; ..... ἐνηλλάσσον... χωρίζονται.....

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,  
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς  
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....

..... εἰς... φυνδία... ὡρὸς... ὡρὸς... καὶ εἰς  
μονὰς .....

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν  
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν  
του ; ..... Διηγάτανος... πρὸ... τῶν... θανά-  
του... τῶν... ὡρὸς... ἀπὸ... αὐτῶν... τῶν  
Υἱόν.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .....

..... Γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..... ΝΑΙ .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς άτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; εἰς τὰ .....

μεγέθη τῶν μοναστηρίων ἐργάζοντο ἅτα  
μα. καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν δημοτικῶν τῶν ἀδελφῶν  
ἐνοικίασεν ταῦτα.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κόλλῆγοι, σέμπτροι, μισακάτορες, σημασ-  
κατόροι κλπ.) ..... Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

ἐνοικιαστές... ἄλλοι... γεωργοί...

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται ἀπὸ τοῦ ἴδιου  
τοῦ χωριοῦ. γυναῖκες μὲ ἀμοιβὴν ἡμερο-  
μισθίου εἰς χρήμα.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Εἰάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

..... ΟΧΙ .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... εἰς Ἀμερικήν καὶ εἰς .....

τὸ ἔξω ξερικόν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-  
ματευντάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

ἐπὶ τὴν ἑξέτασιν τοῦ  
ἐπαγγελματικῶν τῶν μικροπωλητῶν

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ, κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

...Με... ζωὴν καὶ σωτηρίαν...  
...ἀποστολὰν, καὶ με...  
...ἐκ... ἐκ... καὶ...  
...καὶ... καὶ... καὶ...  
...καὶ... καὶ... καὶ...

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον  
 σας ; ~~.....~~ 1978 .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; .....

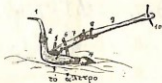
1) Σιδηρούν άρτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).  
Είς ποία κτήματα έχρησιμοποιείτο (ή χρησιμοποιείται) κάθε τύπος ;  
Ποίος κατεσκεύαζε, τὸ άρτρον τούτο ή από πού έγινετο ή προμη-  
θεύα αυτού :

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού άρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3. .... 6. .... 9. ....



2) Τρακτέρ (άπό πότε είναι εν χρήση;) ..... 20 x 1 .....

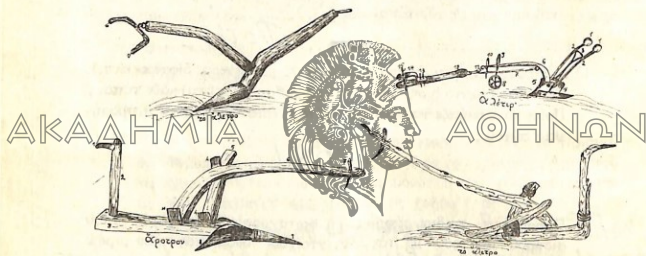
3) Μηχανή θερισμού ..... 0 x1

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).... Ο.Χ.Ι.....

5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ ..... Ο.Χ.Ι.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον . *ἐργῆρχον. ἐν τῷ χαρῶν*  
*ἐδλ. τοῖ. ἡρόλ. τοῦ το. γεωργοί. οἱ. σεν. ἐλ.*  
*... καὶ... ματέκμεν. ἐλ. ξύλινον.*  
*ἄροτρον*

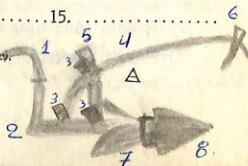
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;



3) Ἰχνογραφῆσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον<sup>(1)</sup> καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾷται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν εξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χειροχρῆμα</i> 6. ....	<i>κλειδί</i> 11. ....
2. <i>ἀλγιστροχρῆμα</i> 7. ....	<i>στέρνα</i> 12. ....
3. <i>ἐξήνεια</i> 8. ....	<i>δ. ν. ι.</i> 13. ....
4. <i>βλ. α. β. α. ρ. ι.</i> 9. ....	14. ....
5. <i>β. η. δ. θ. γ.</i> 10. ....	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.





(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο μιᾶς μορφῆς διὰ τὰ ἐν χρήσει  
ἐὰν εἶδῶν τῶν χωραφῶν.....



- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου.....

Σφαῖρον καμπύλου

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;.....

χειροτάβη



σπάθη

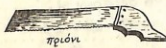


κωνοφόρος

Ἦτο ὡς ἐλάττω ἐκ ξύλου  
κατασκευασμένη.....

- 7) Ἔργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

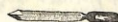
πριόνι, σκεπάρνι, ἀρίδα, κοπίδι,  
ξύλοφαϊ.....



πριόνι



ἀρίδα

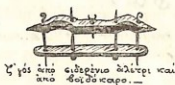


πριὶ ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, ..... μόνο βοες .....

β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ..... δύο .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; ..... ΝΑΙ .....



Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. .... C .....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). ..... βελάχι .....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ..... ποτέ .....

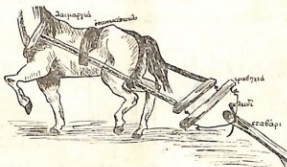
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,  
την ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ  
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....



ζ'. Ἀροτρίασις ( ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης  
τοῦ ἀροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα  
ἢ συνήθεια εἰς τὸν πόπον σας.

Τοῦ ἰ. ἀροῦ ὄργωνε  
... ἰδιοκτήτης τοῦ ἀροῦ ἄνδρας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ  
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,  
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

οἱδὲ παραθέτην 1

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Δὲν ἐχρηθ. μοθαίετο τοιοῦτον.

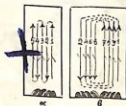
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ  
ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα  
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

οὐ. Γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα  
διὰ τῶν σχοινίων τοῦ ὁποίου ἔχει  
δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

..... Ὁργώνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);



Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίας, ντάμπες, σιασιές, μεσθράδες κ.λ.π.);

..... Ἡ σπορὰ ἐγίνετο εἰς λωρίδας  
..... δηλ. ἐποριές.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

..... ἐχωρίζετο με αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῇσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

..... τὸ ὄργωμα ἐγίνετο διὰ ἀνοίξεως  
..... αὐλάκων καθέτως ἢ πλαγίως  
..... ἢ βαθιά.



Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... εἰς τὴν σποράν... εἰς τὸν καὶ τὸν ἀραβοσίτον.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

ἐγίνετο δύο ὀργώματα. Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται ὀργωμά τὸ δεύτερον διβόλισμα. συνήθως κατὰ τὸ φθινόπωρον διασπέρνουν καὶ ἀνοίξιν διὰ τὸν ἀραβοσίτον

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

εἰς διὰ τὰ κηπευτικά ἐγίνετο δύο ὀργώματα κατὰ τὴν ἀροτρίαν καὶ ἀνοίξιν

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Δὲν ἀφέρεται ὁ ἀγρὸς δι' ἀγρὰν ἀρὰν.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... δύο κατὰ τὴν ἐποχὴν πρὸ τῆς σποράς

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

ὁ σπαρακτὴς τοῦ ἔβαλαν τὸ ἔργον.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίαν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

... Μὲ... σιδηρᾶν... τριγωνικὴν ἡ δὲ καὶ  
μασχατίζουσα κατασκευασμένη ἢ τῆς  
Ἰσοπεδωτικῆς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ  
ΒΟΥΚΕΝΤΡΟΥ.

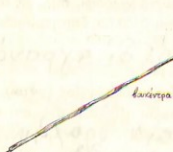
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπεδωσὶς τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

ΟΧΙ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

... εἶδος η.α. ... δι.ε.ε.η.ι. .....

... εἶδος η.α. ... δι.ε.ε.η.ι. .....

... εἶδος η.α. ... δι.ε.ε.η.ι. .....



- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Τὰ ἄτομα ἐπὶ διμοχλείας - καὶ ἐμαθάρισον  
τὸν ἄρρον ἀπὸ τῶν ἡέτρων καὶ εἰς ἐπιβλαβῆ φασκί.  
ἀγρία χόρτα τὰ ἡέτρων.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ... ΛΑΘΗΝΩΝ  
ἡ δὲ προαίτια ... 2.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

εἰς αὐτὰ ἐφύετο  
εἰς ἀρβύτῃδιν, κυρά, φικὰ, δία, εἰς  
παρὰ γῆρας, βαίαν.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

εἰς φυτόντο εἰς γῆρας εἰς  
πρασιές, διὰ βωγῶν.

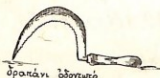
## Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

δρεπάνι



Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) .....



κόσσες καὶ  
δρεπάνια.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

ὀδοντωτή



4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....





5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) . . . *οἱ εἰδυροὶ ῥχοι.* . . .

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειρὰς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . . . *οὐχί.* . . .

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. . . . *Ἡ ἀριθιδανὴ πᾶν τὸ ἐδάφους* . . .

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . *ἀκαδημασια* . . . *ἀθηνῶν*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χειρῆς, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . . . *οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν τὰ δράγματα ἐπὶ τῷ ἐδάφους* . . .

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρῆς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . *οἱ χειρῆς ἐποποθετοῦντο ἐπὶ τῷ ἐδάφους δύο ἢ περισσότερα μαζί μετὰ κεφαλὰς τῶν σταχυῶν πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-  
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Χειρόβοθα.



γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)  
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν  
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

...θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες  
...δι' ὑπάρχον ἐπαγγελματίαι  
...θεριστὰ ἀπὸ ἄλλου τόπου...

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'  
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς  
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ  
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν  
εἰς τὸν τόπον σας οὐμασολογίαν) .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-  
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ  
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-  
λυντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται  
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Οχι.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

οχι

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

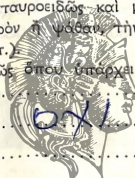
οχι

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἷς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

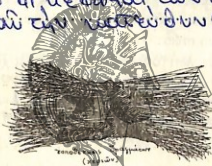
Α. φ 4 νον. το. οι  
6 τα. 7. υ. ε. ο. η. ρ. δ. λ. ξήραν. 6. ι. ν. ἐ. η. ι. κ. ι. α. ν  
φ. κ. ρ. ι. ω. ο. ν. ἐ. β. δ. ο. κ. α. δ. α.

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖον τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ δερματιῶντες στάχυν ἐδέοντο πρῶτον χειρὸς βοτῶν ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἀγρὸν ἡ δὲ δουρὶς ἐν συνεχείᾳ μετὰ χειρὸς βοτῶν αὐτὰ 4-5 μαζὶ ἔκαθνε ἐν δέσματι τοῦ δωοῖον ἐδέοντο μὲ τὸ χειρὸς κέντρον δέσμα πᾶσα συνεκέντρωνον ἀπὸ στάχυν δὲ καὶ τὰς... δουρὶς προέφρον διέχε. βάλεν εἰς τὸ νερὸ γιὰ νὰ μὴν θραύωνται κατὰ τὸ δέσιμον ὁποδοθετοῦντο αἱ μετὰ τῶν στάχυν ἡρὸν τὴν αὐτὴν κατὰ τὸν δέσιμον τὸν δέσιμον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκέντρωνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκέντρωνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ; ...  
Τὰ δερμάτια συνεκέντρωνοντο εἰς τὸν ἴδιον μέρος τοῦ ἀγροῦ διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν δερματιῶν ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὸ δέσιμον νοτόρι. ἡ γὰρ τοῦ δέσιμον...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

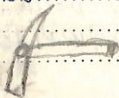
- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;



Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

... Η βροχὰ... καὶ... παρὰ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν, ἢ φωτογραφίαν. ... ἡ ἐξαγωγή ἐγίνετο μὲ τὸν μαθῆν ἢ μὲ τὸ δινέλι.



στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά τρυ, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... ἡ δὲ... ἡ παραγωγή 3

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ... ἐρερίζετο παρὰ τὸν Μάϊον (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)... μὲ δρεπάνια καὶ μὲ τοὺς 66ες.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . . . ἡ. φαν. βίβ. . . τοῦ . . . χόρτου ἐρίνετο.  
 εἰς τὸν ἄγρον . . . δέξιμον . . . δὲ δέν ἐρίνετο . .  
 ἀλλὰ ἐπαυέτο . . . εἰς . . . ἡμερᾶς . . . δέξιμον . . .  
 τὰ δὲ αὐτὰ δὲν ἐδένοντο, τὰ γὰρ ἡμερᾶς  
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν.

### Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. . . . .

Τὰ δερμάτια συνκεντρώνοντο εἰς . . .  
 . . . εἰς τὸν ἄγρον . . . ἔξω . . . μετὰ τὴν ἄρροδον  
 ὁ ἄγρον χωρὶς ἀφωκίοντο . . .

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ; . . . . .

Ὁ σωρὸς ἐκτίθεται . . . θεμωνοστάσι . . .  
 Ἡ τοποθέτησις ἐρίνετο ἐξ ἄλλων κεφάλων  
 τῶν ἐν τῷ ἄλωνι πρὸς τὰ ἐξωτὴν σωρὸν

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐρίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι ; . . . . .

Ἐπῆρχεν ἀνέκαθεν ἀφῶνι καὶ  
 . . . εἰς . . . ἐρίνετο ὁ χωρισμός  
 τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα . . .

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κάτασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ; . . . . .

Τὰ δερμάτια κατεσκευάζοντο ἔξω τοῦ χωρίου . . .  
 καὶ ἀφῶνι . . . τῶν ἄχυρων . . .

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;  
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-  
σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὸ ἄλῳνι ἐχρησιμεύετο ἀπὸ πολλῶν  
οἰκογενείας καὶ κατὰ σειράν εὐχμεντρῶς ἐκ  
τῶν δευτέρων.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

Ἀρχαῖος  
ἀνθρώπος καὶ τελευτᾷ περὶ τὸ τέλος  
ἡλικίου.

- 7) Εἶδη ἄλῳνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-  
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον  
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-  
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Χωματάλωνο καὶ πετράλωνο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκαστοῦ ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ  
ἄλῳνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ  
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρου τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-  
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν  
καὶ ἀχύρων) .....

Τὸ ἄλῳνι ἐχρημεύετο ἀπὸ πολλῶν  
πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλῳνισμοῦ κατασκευῶν  
κατὰ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀντικαταστάσεως  
ἐθραυσμένων πλατῶν ἐπὶ τετραγώνου καὶ  
ἐν ῥηξίσι τοῦ τετραγώνου διὰ κείρας  
κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων σποκαμένου  
περὶ χωματάλωνο

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασίᾳ τοῦ ἄλῳνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλῳνι-  
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

ΟΧΙ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου  
ὑπάρχει ἄλῳνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλῳ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δεικνύοντα ἐπονομαζοῦντο κυκλικῶς περὶ τὸν  
ἀλωνόστυλον καὶ κατόπιν διὰ ἐνὸς μαχαρίδιον ἐκτρέποντο  
τὰ σχοινία ἢ δέματα μετὰ δασύα... ἔσαν δεικνύοντα.  
τὰ δεικνύοντα καὶ ἐκτρέποντο τέλος εἰς τὸ.....  
ἀλῶνι ἰσοστάθην.



11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-  
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-  
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).  
Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-  
ωνοῦ ἐξ ἑνὸς στύλου, ἔχοντος δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,  
στρούλουρας, δουκάνη, βουλκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-  
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἐνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-  
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-  
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἀλώνισμα ἐκτρέποντο διὰ τῆς περιφέρειαν...

τῶν γῶν περὶ τοῦ κυκλικοῦ σταύλου, ὅπως ἔστι τὸ πο-  
ταμὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνοῦ, ἀπὸ τῶν ὁποῦ  
ἔστι πρὸς ἐκτρέποντο τὰ σχοινία ἐν τῷ σχοινίῳ  
τὸ δὲ ἕτερον ἄκρον τοῦ σχοινίου εἰς τὰ ζῶα διὰ καὶ...  
περιφέρονται κυκλικῶς διὰ τὴν κίνησιν τῶν σταχύων

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ  
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-  
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,  
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους  
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ  
μέσον τοῦ ἀλωνοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεде-  
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν  
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται  
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-



τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὰ ἰῶα (ἄθροα) ἐφέροντο παραφρήτες τοῖ  
ἐν ἡμετέροις τοῖς ἄθροα καὶ συνεδίωντο  
τοῖς ἐν μέσῳ τοῦ ἄθροα μεθ' ἑαυτῶν εἰδόμενοι  
ὡρὰς τῆς τοιαυτοῦ κατεμένης... ἴδετε παραφρήτες  
ἢ ποδοκί.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτεῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.



Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μετ' ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Οχι

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

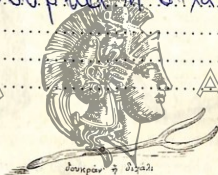
Ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ ἐκίνετο μετὰ τὴν ἐξάτμισιν τῆς πρωΐνης. δρ. ὅπου. ἡ δὲ διακοπὴ μὲ αὐτὴν θύειν τοῦ... ἡλίου...

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Φούρμα ἢ διχάλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



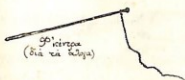
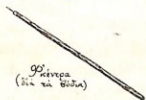
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχυν ; .....

ΝΑΙ.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

ΝΑΙ. Τὸ κοψιδέκι μῆκος 7.5 ἐκατ. ἐκ ξύλου καὶ εἰς τὸ ἐνάντιον ἐδένετο βελόνιον γχοινίου.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *μ.ε.ν. ἀλωνίαν, δ.ε.ν. εἶχε. ἰδιαιτέρα. τ.ι.ν. ἀ. ἔνομασίαν, δ.μ.τ. ἡ ἐργασία. τ.π. δ. ὡφείλετο*  
*τ. ἡμετέραν. το. καὶ. ἡμέραν. μ.ε.α. στρώσεως.*



- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)  
*ἀ.ε.ν. εἶχον. ἡ. δι. ανεῖραν. β. νομασίαν.*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὸν ἀλωνιστὰν (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδινὰ ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν  
*ἀ. ἡμετέραν. εἰδικὰ. ἡμετέραν. β. νομασίαν. ἡμετέραν. ἀ. ε. ν. εἶχον. ἡ. δι. ανεῖραν. β. νομασίαν.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).  
~~ΝΑΙ~~

*ΝΑΙ. Τὸ κοπάνισμα διὰ κοπάνου.*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

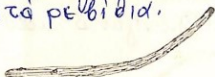
*Ὁ κόπανος κατεσκευάζετο ἐκ ἡφαρνίου. αὐτὸς ἦν ὡς τὸν μ.τ.ο. β. εἶχε. π.φ. ἡ. ν. καὶ τὸ πᾶχος. τ.π. 10 εἶχε.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;  
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;  
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).. Τὰ κοπάνισμα ἐγίνετο εἰς τὸ

ἀλώνι ἢ χωρὶς τοῦ κοπάνου γίνεται διὰ...  
τὴν φακὴν καὶ τὰ ρεβίθια.



κοπανὸς στρογγυλός



ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα  
μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...



τὸ ἀκάχαλλο



‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν  
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο  
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;  
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων  
παραγωγῶν ; ... Τὰ κοπάνισμα ἐγίνετο  
διὰ μελῶν τῆς διαμορφώσεως...  
καὶ τὸν...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.  
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι  
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;  
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ



καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

...δι' ἑσταχυες διὰ τὸ κοπάνισμα ἐπορηθεαῖν το  
...ἀφ' ὧν θείαν ἐπὶ τὰ ἐδάφους, συνιθῶν.  
...ἐπὶ τῇ ἀφῶνι... Τὸ κοπάνισμα ἀνέβησε  
...ἀπομυμῶντος εἰς τὰ διαχωρισθῶν

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἔτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;  
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

οχι

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΟΤΕ ΔΘΗΝΩΝ

### β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα; ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες δὲν ἔχον μακτῆραν  
...δυσκόλληαν... τὰ ἐργαλεῖα δὲ ἐβουλεύετο  
...ἐθέροκα δικριάνι καὶ φούρκα ἢ  
...διστάρι



Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;  
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Οὐ σωρὸς εἶχε ἀλλ' ἔλαττον στρογγύλον  
Δέν καρφώνετο οὐδὲν ἐπὶ τοῦ  
εὐρεῖν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μὲ τὸ διυριάνι.....



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Λιχνᾶ δ' ἰδιουμένης ἀνὴρ  
ἢ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Σκίβαλα, ὁ καρπὸς ἀνεχωρίζετο  
διὰ τοῦ ρεμακίου ἢ ματοῦ  
Δέν ἐσυνεθίζετο δεύτερον ἀλώνισμα  
διὰ τὴν ἀποφλοιωθῆναι.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-  
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,  
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα  
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

ε.ψ. Διαφορμ. τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ παραμείναντα  
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων. ἔρ. ν. ἐστὶ με-  
τὰ ρεμόνι τὸ δοῦσαν εἶχεν διαφορῶν  
μεγέθων δωδ. ἡ δὲ ροδόκη 6 συνήχεια.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξενῶν αὐτῶν  
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἡ δὲ ἄλλω μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

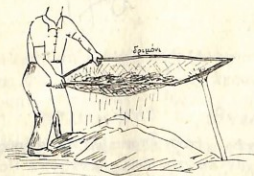
ΑΘΗΝΩΝ



κόσκιον· σάβλιον· δερμόνιον



κόσκιον ἢ ἀφύλῳσι



δερμόνι

νῶν με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον  
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .....

Ο.Ο. μαρὰ δὲ ἐὰν ἐτοιμάζοντο ἐρίνετο  
 ἑκατόντα καὶ ἐκινετο ἡ ἐκείνη  
 φτυὰρις.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

οχι

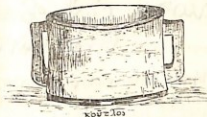
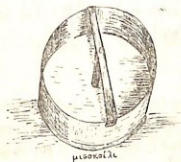
- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια ; Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν



.....

.....

.....



2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,  
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,  
γ) τὸ γυφτιάτικο,  
δ) τὸ ἀλωιιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε χυνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) .. εἰς τοὺς ἀλφάνους .. κατεβαίνοντες ἐν  
ἐξοῶς τὸ παλαιὸν τιμικὸν καὶ τὸ ἀλφάνειον  
τιμικόν, πρὸς τοὺς ἀλφάνους ..

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ..οὐ μακριὰ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ..ἐν τοῖς

οὐδ' οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ οὐδ' οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ οὐδ' οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἀχυρον ἀνέθηκεν...  
 εἰς τὸν ἀχυρῶνα ἐν τῷ ἡμαί...  
 ἐν τῷ χωρίῳ ἀναθέρως ποῦ...  
 εἰς τὸν ἀχυρῶνα.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεταί) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ  
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...  
 Ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐκτελεσθῆναι...  
 μετὰ τὴν διάρκειαν τῆς...  
 θερισμῶν.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-  
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,  
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..  
 οὐκ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.  
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...  
 ἀκαδημία ἀθηνῶν

#### Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν  
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-  
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-  
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δὲν ἐλάμβανον ἵνα εἰς τὴν...  
 Πύραι οὕτε λαμβάνουν...  
 ἑσπέρas.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὕτη; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.  
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος; .....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τοῖπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχάρκεια, ᾠδαί, κρότοι, θόρυβος.  
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-  
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....  
.....  
.....  
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα  
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....  
.....  
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

.....  
.....



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ





3

λούθει τὸ ἐνδύθηαζ δὲ τὰ βαβόττα  
 καὶ ἡ τοωσέεσι τῶν ἐκρηγῆστων  
 καὶ τὸ βοτάνιθα διὰ τὸ ρεβίδι  
 καὶ ἡν βακύν.

Μετὰ δὲ τὴν ὥρηνανον ἐρίνετο  
 ἡ ευρωσιδὴ καὶ ἡ ἀροσέεσι  
 τῶν δερρίων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



Σύγκριση βανού.

Ερώτηση 1

Βελίς 14.

Ο βεννιόγος παλαιότερον να γράφουν  
ταύτα μόνον μέσανόν. Αλλήρον άρραί  
εἰκοί διά τήν παραγωγὴν χόρτου,  
τελείως ἀμαλλιέρητοι, ὅπου

ἐφύετο φυσικῶς ὁ βανός τὰ λεγόμενα  
βοσυστόνια. Αὐτοῦ τοῦ Μαρτίου  
διαυόσεται ἡ βοσκὴ τῶν γάων,  
διὰ τήν ἀνδρωγίαν τοῦ λαοῦ.

Τὸ αὐτὸ μαῖον ἐρίετο ἡ κοινὴ με-  
δρεωδία ἢ μετὰ ὅσους. Μετὰ τὸ  
κύνειον ὀβίετο ἐπὶ δύο ἡμέρας  
διὰ τὴν ἡγίασιν τῆς ἐλάτης ἐπι-  
φανείας τοῦ λαοῦ. Τὸ τρίτον  
τῆς δευτέρας ἡμέρας ἐρίετο τὸ  
γερόμενον <χύριβη> ἥτοι ἐν-  
ριμον τὴν ἐλάτῃ ἐπιφανείαν ἀφ' ὅ-  
πως διὰ τὰ ἡθιασθῇ καὶ  
ἡ κατὰ ἐπιφανείαν.

5 Μετὰ τὴν θήραν τὴν ἐδύνατο μικρὰ  
θεμέλια καὶ ἐποποδοῦντο τὰ  
θεμέλια κατὰ σειράν εἰς τὴν  
χορσαποθήκην <ἀχυρώνα>.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Ἀθωνιστής

ἡρώτευς 116 Σελίς 20.

Ἦν τὸ μέσον τοῦ ἀφωτισοῦ ὑπάρχον  
 γυμνὸς σῶμα ἀπὸ τὸν ὁμοῖον  
 ἔδεντο χοινίον. Τὸ ἕτερον ἄμρον  
 τοῦ χοινίου εἰς τὸ τέλος ἔφερεν  
 εἰδικήν πόρῳν ἐκ εἰδύρου διὰ  
 νὰ συνδέεται μὲ τὰ γῶα διὰ νὰ  
 κυματῶνται, καὶ νὰ περιφέρονται  
 κυκλικῶς ὡς ἡστέον καὶ μαυρὴν  
 τοῦ γυμνοῦ σῶματος. ἐναγασ.

Τὰ γῶα περιφερόμενα μαδίως περι-  
 τυλίσσονται τὸ χοινί εἰς τὸν σῶλον,  
 φθάνουν εἰς τὸ ἔκκνιστον πρὸς τὸν  
 σῶλον σιμείον καὶ ἐκεῖ σταματοῦν  
 Τότε δὲ Ἀθωνιστής (ἀφωτιστής)  
 στρέφει πρὸς τὴν ἀντίθετον, τῆς  
 προηγουμένης, φοράν τὰ γῶα διὰ  
 τῆς συνδέσεως τῆς πόρῳς εἰς τὸ  
 ἕτερον ἄμρον τῶν γῶων

7  
ἐναγλασσομένων οὐτως τῶν γυναικῶν  
ἐπὶ δέσσης ὡς ὁρῶν τὸν ἐσθλόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



Αθηνιωτής

ερώτησις 21. Ξεῖς 24.

τοῦ παρῶν ἐπὶ τοῖς ἐλάχυσ.  
 Μετὰ τὸν διεξιόν μεταφέροντο οἱ  
 σταῖχες εἰς τὸ ἄθρονον διὰ τὸ  
 κοινότητα. ἔπειτα ἀποκρίθη  
 ὁ πρῶτος καὶ διὰ τοῦ κοινού  
 ἤρχισεν τὸ κοινότητα διὰ  
 τοῦ διαχωρισμοῦ τοῦ παρῶν.  
 ἐν συνεχείᾳ οἱ χονδροὶ σταῖχες,  
 ἀπὸ ἀνεκρίβου ἀπ' αὐτοῦ δ  
 παρῶν, ἀνεβύροντο καὶ  
 ἐρρίπτοντο νέοι σταῖχες μετὰ  
 παρῶν ἡδὲ κοινότητα.  
 Τὸ συνεχίμετο μέχρις οὗ  
 ἐκρηγνύοντο ὅσοι οἱ ἐλάχες  
 διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ  
 παρῶν. Στὸ τέλος ἐρίνετο  
 τὸ γύχνημα διὰ τὸν

9

Χυρί φρόν τοῦ καρποῦ ἀπό  
 τοῦς ἀχρηστοῖς δέν τας βλάχας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

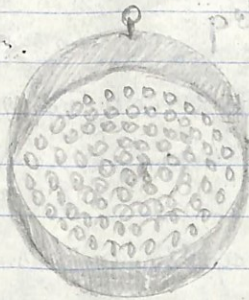
- Αφηνίασ

Ερωτ. 6 Σε. 7/8. 27.

Μετά το τυχεύειν καὶ παρακλίναντα χονδρά  
 σεφάκια τῶν δραχμῶν ἀνεχωρίζουσι  
 ἀπὸ τῶν παρῶν με' τὸ πέδιον.

Ταῦτα παρέμεινον εἰς ἐπιφάνειαν τοῦ  
 παθοῦ παρῶν καὶ ὁ πατριάρχης  
 ᾤκνῳτο συνάγει με' ἐν ἐσπερῶν  
 καὶ ἐκέρχετο ἀπὸ τοῦ παθοῦ παρῶν  
 με' ἐν μέρος παρῶν. Τα' ἐτοιμαζέει  
 ἐν συνεχείᾳ εἰς τὸ πέδιον καὶ τὰ  
 ἐρεθόνει καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ παρῶν  
 ἀπὸ τῶν δωδὲ ἑξήκοντα καὶ δε'  
 χονδρά σεφάκια παρέμεινον ἐν τῷ  
 αὐτοῦ. Τοιούτοις γίνεται ὁ δια-  
 χωρισμὸς τῶν παρῶν ἀπὸ τῶν  
 χονδρὰ ὀχυρὰ.





AKAΔHMIA



ΑΘΗΝΩΝ



## Περιγραφή

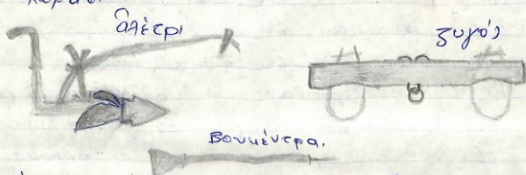
γεωργικὰ βίον ἀπὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν ἐπορὴν  
μέχρι τοῦ ἀγωνιστοῦ καὶ τῆς ἀποθυμίας.

### Στοιχὰ

Προετοιμασία: Τόπος ἀγρούστον ὁ γεωργὸς πρὶν εἰς προετοι-  
μασίαν διὰ τὴν ἐπορὸν τῆς ἐπορᾶς. ἐκιδιορθώνει  
τὸ ἀγέρι, τὸ θυρό καὶ τὰ ἔχει ἔτοιμα εἰς τὸν  
ἄριστόν τόνον ὥστε πρὶν τὴν φθίραν τῆς ἐνόρξεως  
τῆς ἐργασίας νὰ εἶναι ὅλα ἐν τάξει.  
ἐπίσης ἐπισκεύεται τὰ χωράδια καὶ τὰ ἐκιδιορθοῦν  
καὶ πρὶν διάφορες ἐπισκευές εἰς τὸν γεωργικόν  
τόνον τῶν χωραφιών, καὶ ἐκιδιορθοῦν αὐτὰ με-  
τὰ τὸν ὅλον ὅλον διὰ τὰ ἐπορῶν τῆς ἀπὸ τὰ  
γῶα.

### Κολλήματα + ἐπορὰ

Μὲ εἰς πρῶτες βρῆκες τοῦ ἐπὶ τῆς ἐπορᾶς  
παίρνει τὰ καλλωπικά, καὶ τὰ ἐκιδιορθοῦν  
ἀγέρι, θυρό, βουμέντρα καὶ ὡς γὰρ τὸ  
χωράδι



Μαζί του παίρνει πάντα καὶ βοῦδο, συνήθως  
τὴν γυναικα, ἢ ὅσοι τὸν βοῦδοι μαθ' ἑαυτὴν  
τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας.

Μὲ τὴν ἐνασχολία τοῦ ἴδιου βρίσκονται ἐπὶ  
χωράδι μετὰ τὰ καλλωπικά τὰ ἐκιδιορθοῦν καὶ  
τὸ ἐπὶ καὶ ἐπὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ

ἀρχίειν τὴν ἐργασία του.

Ἀφού γένηται καὶ καλύτερα ἐκείνου γένεσσι βόδια ἐκείνη  
πρὸς τὴν ἀποστολὴν καὶ αὐτὸν τὸ βουρὸν ἐκείνου ἀποπο-  
νωρίζεται διὰ τὴν βοήθειαν ἢ παραγομένην εἰς τὸν  
ἔργον, διὰ τὴν ἀπονομήν τῶν ἐφορῶντος ἢ διὰ  
τὸν ἀνασταθμὸν τῶν γῶντων ἐκείνου περὶ πλεονεκτημάτων  
κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀφίκεσθαι.

Ἀλλὰ μετὰ χωρὶς τὸ χωράφι ἐκείνου ἐκείνου με-  
τὰ τὴν γῶντα καὶ τὴν γῶντα μετὰ τὴν γῶντα.

Μετὰ τὸ χωράφι ἐκείνου χωράφι ἐκείνου ἀρχίει  
ἢ ἐκείνου. ὁ γῶντος ἐκείνου τὸ χωράφι ἐκείνου ἐκείνου  
ἐκείνου ἐκείνου καὶ ἀρχίει ἢ ἐκείνου. Ἡ ἐκείνου γίνεται  
διὰ τὴν ἀπονομήν τῶν ἐφορῶντος ἐκείνου τὸ χωράφι ἐκείνου.

Τὸ ἐκείνου τὸ ἐκείνου ὁ γῶντος ὁ γῶντος ἐκείνου  
ἐκείνου καὶ ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου τὸ χωράφι  
ἐκείνου ἐκείνου καὶ ἢ καὶ ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου  
ἢ καὶ ἐκείνου. Ἡ ἐκείνου γίνεται ἐκείνου τὸ ἐκείνου  
ἐκείνου διὰ τὴν ἐκείνου τὸ χωράφι ἐκείνου ἐκείνου  
καὶ ἐκείνου τὸ χωράφι, καὶ ἐκείνου καὶ ἐκείνου.  
Ἡ ἐκείνου ἐκείνου ἢ καὶ ἐκείνου τὸ χωράφι  
ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου τὸ χωράφι.

κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς καὶ ἐκείνου ἢ ἐκείνου  
ἐκείνου τὸ χωράφι ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου  
ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου κατὰ τὸ ἐκείνου.

Ἀφού ἐκείνου ἐκείνου καὶ ἐκείνου τὸ γῶντος  
ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου τὸ ἐκείνου καὶ τὸ  
ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου τὸ καὶ τὸ ἐκείνου διὰ  
τὴν ἐκείνου καὶ ἐκείνου κατὰ τὴν ἐκείνου.  
Μετὰ τὸ ἐκείνου τὸ ἐκείνου καὶ τὸ χωράφι  
ὁ γῶντος ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου ἐκείνου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὸ χωράφι

χωράδι δὶά νά βύρουν τὰ νῆρα.

### Βοτάνισμα.

Καθ' ὅσον τὴν διάρκειαν τοῦ ἐθινοῦρου ὁ γεωργὸς  
παραιοῦνδῃ εὐχρὰ εἶν ζεθαίγει τοῦ ἀνασφύξως τοῦ  
φυτοῦ. ὅταν παρὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χερμῆνα τοῦ  
φυτὸν ἀνασφύξῃ πορὺ, τότε τὸ βόσκει δὶά νά ἔν  
ψηλῶν πορὺ καὶ πῶκα καὶ σωθεῖ, μὲ τὰ πασκιδίγ  
ζῶο του πρόβοτα, αἴγες.

Τὴν ἀνοίγει ὅταν μεγαλῶν τὸ φυτὸν γίνεταί το  
βοτάνισμα, δηλ. τὸ παδάρισμα ἀπὸ τὰ ἔργα νια  
λαδούρι, περικολλὰς κλη.

Τὸ βοτάνισμα τὸ κάνουν οἱ γεωργοὶ μὲ τὰ χέρια.  
Ἐργάτριες γιὰ τὸ βοτάνισμα ἀπὸ τὸν ἐκρηκτικὸν ὄντο  
διδόσι ἡ ἔργα νια ζῆντο δὶά τῶν ἰδίων τῶν ἰδιο-

υποκαταστήματα τῶν ἐργασιῶν τῶν δὶά τὴν παραιοῦνδῃ  
ἀκαδημία ἀθηνῶν

οὐσαν τὰ βιτρυὰ ὑπὸ τὸν πόδα τότε ὅσοι καὶ οἱ  
ἰδιοκαταστήματα, καὶ μὲ ἔργα νια ἀπὸ τὸν ἐκρηκτικὸν  
εἰς χρῆμα, πασκιδίγ τοῦ χωράδι μὲ τὰ ἔργα νια  
καὶ ἀρκίζουν τὸ ἔργον.

### Βρετάνι.

Οἱ χεῖρες τοῦ βρετάνου τοπο  
θετοῦνται ἐπὶ τὴν εἰς τὴν ἀπὸ τὴν καὶ κάνουν  
μεγαλῶτερες χεῖρες τὰ χερσὸβοτα.

ὅταν περικολλὰς τὸ ἔργον ἀφῇνουν τοὺς στόχους εἰς  
χωράδι ἡγεῖς μὲν εἰς χωράδι γιὰ νά ἡσθῇ.

Μετὰ τὸ ἡσθῇ πρῶτ' ἡγεῖς ὅταν ἀπὸ τὴν  
ἔχει βρετάνι ἡγεῖς ὁ νομοκῶν μὲ τὰ ἡγεῖς τῆς  
ὁμογενείας του καὶ δίνει τὰ χερσὸβοτα καὶ αὐτὰ τὰ  
καὶ μὲν μεγαλῶτερα βρετάνια καὶ τὰ καὶ μὲν ὁπορ



και τα νάνους θυμωμένους.

### Αθωνιεύς.

Ο αθωνιεύς γίνεται σε' αθώνεια τα δώδεκα είναι  
ποταμιομαχίνα από πέτρες τα πέτρινα ή από  
χώμα τα χωματένια. Προτού αρχίσει ο αθωνιεύς,  
γίνεται η επιδιόρθωση των αθωνιών, των χωματιένων  
γίνεται με κάρφα χύλας και πόρον βόων.

Το αθωνιέσιο γίνεται με η' σειρά δίδει τα αθωνία  
είναι κοινά ανά 8-10 ομοιόμορφα.

Με την ύπαρξιν του αθωνιέσιου παύει με η' σειρά τον  
κτενίστην τα δικάσια εις το αθώνι τα γίνονται και τα  
ενομαζόμενα στο αθώνι και είναι έτοιμα προς αθωνιέσιον.

Οι αθωνιέσι με τα άθωρα, άθωρα τα γέφυρα αρχίζουν  
τα αθωνιέσια. Το γέφυρο γίνεται με άθωρα από

από το έδαφος γύρω από το άθωρα άθωρα  
από τον γέφυρον παύεται να βρίσκεται στο μέσον  
του αθωνιέσιου, με εχονίδια και με το κατεστει

κατεστει

τα κτενίστην και γυρίζουν γύρω  
γύρω και έτσι τελειώνουν τα

εσάχια και βράνι ομαρως.

Ο γεωργός με το δικό του ρίχνει προς το μέσον  
του αθωνιέσιου τα εσάχια και τα ποταμιομαχίνα

Δικονί από τα άθωρα.

Μετά το αθωνιέσιο βράνουν τα  
άθωρα και ο γεωργός χωρίζει τον

παρθέον από τα χονδρά άχυρα και  
τη συνέχεια τον ρυχνίζουν για να δώσουν  
τα λεωτά άχυρα. Το αθωνιέσιο γίνεται με  
το βουρσί ή με το δικονί.

Φυράρι





υπό τῆς Γιαννοπούλου Νικολάου καί τῆς  
 Αγγελουτῆ Χαράλαμους εὐδοκέρων γεννηθέντων  
 ἐν Δηλατσάνῃ.

~~Γεώργιος Δ. Γυμνασιάρχης~~

[ Γεώργιος Δ. Γυμνασιάρχης ]

Ἡ συγγραφή αὐτῆς ἐγένετο ἀπὸ τῆς 12-16  
 Δεκεμβρίου 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ